

DRUŽINSKI PRIJATELJ

POUČNO-ZABAVNA ILUSTRIRANA PRILOGA „ZARJE“.

— Izhaja vsako drugo soboto —

Ciklon na Sredozemskem morju.

Hiša v gozdu.

Resnična dogodba, poslovenil Starogorski.

Vzdignil se je in naglo šel naprej.

Ko je prišel k hiši, poslušal je pazljivo na vse strani. Niti najmanjšega šuma ni opazil. Dvakrat je preplazil krog celega poslopja — mrtva ti-hota povsod; Skrbno je opazoval vsako okno — pa nič ni videti! Nazadnje mu je pošla potrpežljivost in poklical je svojo ženo, tiho sicer, pa ona ga je slišala ter pokazala svoj spačeni obraz skozi omreženo okno v gornjem delu hiše. Z nekolikimi besedami je bil mož obveščen vsem, in ničvredna dvojica se je posvetovala kaj storiti?!

„Ne premišljuj dolgo Vid“, rekla je Liza; „v hišo moraš priti in me rešiti te kletke. Imam vse, kar želiva, ko bi le mogla ven. V treh ali štirih urah sva že v varnosti. — Ne gubiva časa, hitro misli! Ko se zmračí, pridejo lovski pomagači domov in tedaj nama bo huda predla!“

Vid je potrkal na vrata — nobenega odgovora.

„Oprite gospa in ne bojte se“, zavpil je Vid. „Ničesar vam ne storim, bodite brez skrbi. Jaz hočem samo mojo ženo in nič drugega. Ne vzameva vam ničesar, ker sva si premislila. Kar se je zgodilo zelo obžalujeva; upam, da nama boste odpustili. Oprite in odpustite nama, ako pa ste pre-slabi, vzrite mi ključe.“

Nobenega odgovora.

Ivanka je klečala in vroče molila, že davno je pretekla čas in Mica bi morala biti že tukaj. Kje neki ostaja tako dolgo? Sklenila je, da krvo-loka ne pusti v hišo.

Vida je jela zapuščati potrpežljivost in začel je kleti in groziti.

Ne le nje, temveč tudi otroka hoče umoriti, in to pred njenimi očmi, ako takoj ne odpre. Če ne veruje, kar se pravi priti njemu v roke, naj vpraša njegovo ženo.

Naenkrat je postalo vse tiho. Prestrašena je Ivanka vstala. Zaslíšala je šum, katerega si od začetka ni znala tolmačiti. Zdelo se ji je kakor bi kdo po zidu praskal. Sedaj je spoznala grozo, da pleza Vid po zidu k njenemu oknu. Do njenega okna je bil namreč latnik za vinsko trto in ta je služil roparju za lestvico. — Radi vinske trte, ki se je po letu tako lepo ovijala po steni in okrog okna, in da je v jeseoi lahko z roko trgala grozdje, ni pustila omrežiti teh dveh oken. In zakaj bi je omrežili?

Nevarnosti ni bilo nobene, gozd je bil bolj varen, kakor ulice kakega mesta.

Uboga žena ni vedela, kaj naj stori. Tema se ji dela pred očmi, mraz ji je presresal telo in prsi ji je stiskala neka strašna moč. Vendar se je s silo držala po koncu in premišljevala, kaj ji je storiti, da reši sebe in otroka.

Vedela je, če pride razbojnik v sobo — sta zgubjena oba. Že je mislila na beg skozi vrt v gozd. Vendar je spoznala, da je za beg preslaba.

Med tem je pretekal čas, dragi čas, kaj storiti za voljo božjo, kaj storiti?

Liza je začela ubogo do smrti preplašeno ženo zasmehovati in tako je povečala njeno razburjenost.

Tam — Ivanka je gledala na obe okni — tam se nekaj giblje, trta se maha — prikazala se je roka — še ena — črni razmršeni lasje se po-kažejo, potem naježeno čelo in dvoje divjih oči — seč j — prikazal se je obraz in previdn pokukal v sobo. Sedaj se prikaže celo gornje telo; jedna roka išče po oknu in ga poskuša odpreti ali streti.

Mlada žena se ozira po sobi za pomoč, oko se ji je ustavilo na moževih puškah, ki so v lepem redu in nabite, visele na steni. Kako je možno, da je bila na to pozabila? To je bil migljaj od zgoraj! Z jednim skokom je pri puškah, snela je najbližnjo, napela petelina in nastavila k bledem licu. Strel je zagrmel. Bog je vodil kroglo — Strašen krik, ki se je zaslíšal kot odmev tudi v drugi sobi — lomastenje, težki padec, globoko, strašno rohnenje, potem je pa bilo vse tiho, kakor v grobu.

„Rešena! Rešena! Moj usmiljeni Bog!“ To je bilo vse, kar je mogla Ivanka vsklikniti. Nato je padla na kolena in molila in solze hvaležnosti so ji rosile blede lice.

* * *

V tem je prišel Volčanec v L., kjer je hitro opravil svoje mnogoštevilne opravke. Nekak nemir se ga je pollašal. Ni hotel ostati pri svojih prijateljih, katerih je imel dovolj, ter se pomuditi med njimi ali pa da bi celo v L. prenočil, kakor je to večkrat storil. Malo je sicer manjkalo, da se ni dal spregovoriti vabljivim besedam, ali nekaka temna slutnja ga je gnala domov.

Obložen s potrebnim stvarmi za krst prvo-rojenca, jezdil je proti domu, kamor je upal dospeti še pred večerom.

Jezdil je skozi gozd s tiho pesmico v ustih, tu in tam je tudi veselo žvižgal in tako je prišel do onega kraja, kjer se je Mica obrnila proti jami. Naenkrat zaslíši žalostno lajanje in cvilenje svojega psa.

Začuden ustavi konja in posluša.

„Hej, kaj je s teboj? Kaj vidiš tam?“ nago-voril je prijazno zvestega spremljevalca. „Takega nisem videl! Kaj se je pripetilo?“

Tiho cvilec priplazil so je pes do svojega gospoda in se povspel po njem, potem pa je od-dirjal naprej in se vsedel na kamen ter začel zopet cviliti.

„To je čudno! Kaj neki ima pes?“ je rekel gozdar sam pri sebi. „To je smrtna pesem; moram

vendar vedeti kaj se je zgodilo. Bog daj da bi ne bilo nesreče“.

Anton je stopil s konja, pregledal dobro puško ter privezal konja k drevesu. Nato je začel iskati —

Od začetka ni opazil ničesar, ko pa je natančneje opazoval in prišel do hrasta, se je položaj spremenil. Povsod je našel sledove obupne borbe. Globoko v mehko zemljo so bili vtisnjeni sledovi, potrto vejevje na jednom mestu se je videlo, kakor bi kdo vlekel težko telo k jami — Pes je bežal, rahlo cvileč, z nosom k zemlji naravnost k jami. Začuden in oplašen mu je sledil gozdar.

(Konec prihodnjic.)

Letošnje avstrijsko romanje v Rim.

Piše A. K. v T.)

Katakombe so torej velika knjiga, v kateri je s krvjo napisana zgodovina krščanske cerkve v prvih stoletjih! Dokaz so nam vere, gorečnosti, trpljenja in pobožnosti prvih kristjanov. In vendar so se oni bojevali za iste nauke in svetinje, za katere bi se morali tudi mi! Kaj storimo mi za svojo dušo? Kam so morali hoditi k sv. maši, kam k krščanskemu nauku? Mi pa imamo lepo svobodo, krasne cerkve, nobeden se nam ne smeje, k večjemu kak „nore“ — in vendar ne gremo tolikokrat, kot bi lahko šli!

V katakombah smo bili dve uri in lahko rečem: „če bi se v Rimu videle le katakombe — bi bilo vredno iti v Rim“.

Pri sv. Očetu.

Naše veselje pa je dospelo do viška, ko je napočila ura, da gremo k sv. Očetu — v Vatikan. Kaj je Vatikan, je gotovo že vsakemu znano. Saj se sliši izvestne ljudi dandanes zabavljati čez Vatikan: čemu je potrebno, da ima papež 11.000 sob, čemu toliko bogastva itd.; tako govore danes ljudje, ki nič ne razumejo. Ali so ti ljudje že šteli papeževe sobe? Saj če se v kakem farovžu na deželi štejejo vsi prostori, pod stopnicami, pod streho itd. se bi tudi naštele 20—30 prostorov. Pa glede Vatikana treba pomisliti, da v njem ne biva sam papež, ampak tudi njegovi dvorniki, služabniki, vojaki itd. — torej več sto ljudij. Dalje, mnoge dvorane v Vatikanu so napolnjene s slikami, z umetnimi izkopinami in knjigami. Samo knjig v knjižnicami je nad 100.000 — torej mora biti

tudi prostor, da se vse to shrani. Vedno so ljudje ki v knjižnici študirajo, vedno slikarji pri slikah in posnemajo slike! Kar pa je v Vatikanu, tega papež ne more ne darovati ne prodati, ker vse to imetje preide od naslednika do naslednika.

Kdo pa papeža plačuje? V čem obstoji njegova plača? V tem, kar mu verniki celega sveta darujejo, ko se parkrat pobira na leto miloščina za potrebe sv. Stolice. In s to miloščino papež zdržuje misijone v Afriki in drugih krajih.

Papež je zares jetnik; kajti skoraj bi rekel, rekel, da ni varen pokazati se na ulico. Sedel sem v gostilni pri pivi in rekel svojemu tovarišu: „Glej, jaz navaden kaplan, uživam prostost, ki je papež, najbolj imenitna oseba, — nima!“

In res, ko so Piemontezi udrli v Rim, privedli so s seboj najbolj divje ljudi — framazone. In take liberalne, framazonske, svobodomiselnne, napredne pruhali je mnogo v Rimu, pred katero ni papež nikdar varen. On ima svoje vojake, zveste Švicarje. Nastavljeni so po vseh vratih in vsakega, ki hoče do papeža, dobro pogledajo — ali je zanesljiv, ali ni morda oseba, ki hoče sv. Očetu kaj žalega storiti? Romarji pa smo imeli svoje znake in smo prav lahko dospeli v sprejemno dvorano.

Zjutraj že so bili vsi romarji pri sv. Obhajilu; 60 celo jih je bilo obhajanih od sv. Očeta. Napočila je pol najstarejša ura — točno ob določeni uri se prikaže ljubeznivi starček — Pij X. Vsi pademo na kolena. Pred sabo smo imeli namestnika Kristusovega, naslednika sv. Petra, najimenitnejšo osebo na svetu, vladarja 200 milijonov katoličanov, osebo, ki jo neštivilni zvesti katoličani ljubijo, odpadki človeške družbe pa smrtno sovražijo.

Glasno ihtenje se je čulo po dvorani od veselja. Tudi baronje in baronice so bili do solz ganjeni. Sveti oče je dal vsakemu v poljub desnico in z nekaterimi je prav prijazno govoril. Njegova prikazen očara človeka. Visoke je in polne postave obraza bledega, bistrh, a ljubeznivih očij. Častiljivega ga delajo beli lasje in bel talar.

Naš prevz. in mili škof ga je pozdravil v imenu vseh romarjev. Sv. oče je pa odgovoril: da se zahvaljuje za izkazano mu ljubezen; rekel je, da vse enako ljubi uboge in bogate, da vsem želi dobro in da blagoslavlja vso cesarsko rodovino Avstrije, vso duhovščino in vse Avstrijce, da želi vsem dobro; da naj pozdravimo v njegovem imenu doma vse — zlasti pa da blagoslovlja stariše in otroke. Besede so segale do srca — vsi smo ganjeni ihteli. Zapeli smo papeževo himno in zaklicali trikrat „živijo Pij X!“

Nazadnje nas je sv. Oče blagoslovil — ter na to odšel. Zdelo se nam je, da je odšla prikazen — in dolgo smo zrl za Njim. Ah, kako so bili sladki trenutki pri sv. Očetu; nikdar nam ne izginejo iz spomina. Sv. Oče vsak dan mašuje, ob 6. uri! Naš prevz. škof je od sv. Očeta sprosil dovoljenje, da so vsi romarji bil drugi dan od sv. Očeta obhajani.

O če bi oni, ki so zoper katoliško cerkev — naprednjaki in liberalci — le enkrat imeli to srečo, ki smo jo mi imeli — bi ne bili več taki zagrizeni sovražniki katoliške cerkve. Zato pa mi, ki z Jezusom držimo, držimo tudi s papežem, njegovim namestnikom! Bodimo ponosni, da nismo naprednjaki — oziroma moderni pogani, ampak ponosni za to, ker je naše ime k r i s t j a n i n k a t o l i č a n naš priimek; kajti le tista vera, ki ima Rim in papeža — je prava.

H koncu omenim še to. Iz Rima smo poslali tri telegrame in sicer: cesar Franc Jožefu I., prestolonasledniku Franc Ferdinandu in dunajskem katoliškemu županu dr. Luegerju. Vsi trije so se nam brzojavno zahvalili. Najlepše nam je odgovoril Franc Ferdinand, kateremu smo brzojavili, da smo molili za njega na grobu njegovega patrona v Asizi: sv. Franiška. Poslal nam je to-le brzojavko: „Ker ste zame molili na grobu sv. Frančiška, bodite tako dobri in spominjajte se me tudi v molitvi na grobu sv. Petra“. Fr. Ferdinand.

To je velikanska podnosnica za avstrijske „svobodomiselce“.

Naj služijo te vrstice popisovanja romanja v Rim v to, da poživijo čitateljem „D.P.“ ljubezen do sv. katoliške cerkve!

A. K. v. S.

K o n e c.

Za kratek čas.

Po ceni.

Kmet v gostilni: „Oštir, koliko je snedena pečenka in izpito vino?“

Gostilničar: „Snedena pečenka in izpito vino ne velja nič!“

„Kmet: „A tako, „boglonej“ pa zdravi ostanite!“

Nerodnost.

Jaka: (ki je zadel s svojim vozom od drugega in se zvrnil v jarek) „Ej vi, kako pa vendar vozite!“

Jože: „Kaj jaz, vi, vi, kako vozite, da padete iz voza!“

Hudobna ura.

Jožek: „Tonček, zakaj imaš uro privezano na verižici?“

Tonček: „Zato ker teče!“

Dober svet.

A: „Kupil sem peč s katero prihranim 50% kuriva!“

B: „E butica, moral bi si kupiti dve, potem bi prihranil vse.“

Pri vaškem briveu.

Trgovec iz mesta mudeč se v vasi J, stopi tudi k brivecu. Ta ko pripravlja pene iz mila se poslužuje pri tem poslu kar lastno pljune.

Trgovec začudeno gleda ta prizor in končno vendar vpraša brivca, kaj misli s tem nečednim ravnanjem.

Brivec pa tolaži ubogega pacienta češ:

„Bodite zadovoljni, saj drugi priprostim ljudem pljujem kar v obraz!“

Bezbrižnost.

Mati pokliče zjutraj malega Tončka s temi besedami:

„Tonče, brž na noge, šola gori!“

Tonček si malo posnane oči in praša:

„Ali so gospod učitelj že zgoreli?“

Zvestoba psa.

„Pes je pa res zvesta žival, posebno pa moj „major“; trikrat sem ga že prodal in vendar se čez par tednov vrne k meni!“

Gospod in milostna.

Gospod in milostna sta sedela pri mizi. Nekdo trka in dekla gre gledat, kdo prihaja. Gospa jo praša:

„Fani, kdo je prišel?“

Fani: „Stavbenik je prinesel pokazat načrt za vaš novi klobuk, milostna!“